

Επικοινωνία

Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών
Φιλοσοφική Σχολή – Τμήμα Ιστορίας–Αρχαιολογίας
Γραφείο 405
Πανεπιστημιούπολη Ζωγράφου, Τ.Κ. 15784, Αθήνα

210-7277427

eurkefalidou@arch.uoa.gr

Ευρυδίκη Κεφαλίδου

ΒΙΟΓΡΑΦΙΚΟ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΑ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝΤΑ ΣΗΜΑΝΤΙΚΟΤΕΡΕΣ ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΕΙΣ

Α. ΣΠΟΥΔΕΣ

- 1982-1987 Φιλοσοφική Σχολή του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης (Α.Π.Θ.) με καθηγητές στην Κλασική Αρχαιολογία τους Μ. Ανδρόνικο, Δ. Παντερμαλή, Μ. Τιβέριο, Σ. Δρούγου, Θ. Στεφανίδου-Τιβερίου.
- 1988-1991 Μεταπτυχιακές σπουδές στο Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας του Α.Π.Θ., με επιβλέποντα καθηγητή τον Μ. Τιβέριο. Τριετής υποτροφία του Ι.Κ.Υ. για την εκπόνηση διδακτορικής διατριβής.
- 1989-1991 Επισκέπτρια μεταπτυχιακή φοιτήτρια στα Πανεπιστήμια της Οξφόρδης (με επόπτη τον καθηγ. Sir John Boardman) και της Φλωρεντίας (με επόπτη τον καθηγ. L. Beschi).
- 1995 Διδακτορικό δίπλωμα στην Κλασική Αρχαιολογία από το Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας του Α.Π.Θ. με βαθμό "Άριστα" (με επόπτη τον καθηγ. Μ. Τιβέριο). Θέμα: *Ο νικητής αθλητής: Εικονογραφική μελέτη με έμφαση στην αττική αγγειογραφία.*

Β. ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΕΜΠΕΙΡΙΑ - ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΕΡΓΟ – ΔΙΔΑΚΤΙΚΟ ΕΡΓΟ

- 1984–
1992 Υπεύθυνη τομέων σε πανεπιστημιακές ανασκαφές του Α.Π.Θ. (στη Βεργίνα, την Πέλλα και την Παλαιόπολη της Άνδρου) και του Institute of Fine Arts της Νέας Υόρκης (Σαμοθράκη, Ιερό των Μεγάλων Θεών).
- 3.1993–
2.2013 Εργασία στην Αρχαιολογική Υπηρεσία μετά την επιτυχία στον διαγωνισμό του Υπουργείου Πολιτισμού. Υπηρέτησα διαδοχικά στην Αθήνα, στην ΙΖ' Εφορεία Προϊστορικών και Κλασικών Αρχαιοτήτων (Πέλλα, Κοζάνη, Βέροια), στην ΚΕ' Εφορεία (Ρέθυμνο) και στο Αρχαιολογικό Μουσείο Θεσσαλονίκης (Α.Μ.Θ.).

Κατά το διάστημα αυτό πραγματοποίησα πολλές σωστικές και συστηματικές ανασκαφές, χειρίστηκα διοικητικές υποθέσεις, οργάνωσα αποθήκες Μουσείων και καταγραφές-τεκμηρίωση αρχαιοτήτων, οργάνωσα Εκπαιδευτικά Προγράμματα και Πειραματικά Εργαστήρια και συμμετείχα στην προετοιμασία και οργάνωση πολλών περιοδικών εκθέσεων (όπως της έκθεσης για την αρχαία Μακεδονία στο Μουσείο του Λούβρου το 2011), καθώς και της νέας μόνιμης έκθεσης του Α.Μ.Θ. Επίσης, υπήρξα μέλος του Τοπικού Συμβουλίου Μνημείων Δυτικής Μακεδονίας και Προϊσταμένη της Συλλογής Αγγείων, Τοιχογραφιών και Ψηφιδωτών του Α.Μ.Θ.

- 2002-2013 Διδασκαλία στο Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο, στη Σχολή Ανθρωπιστικών Σπουδών και στο πλαίσιο του Προγράμματος Σπουδών «Ελληνικός Πολιτισμός», ως ‘Συνεργαζόμενο Εκπαιδευτικό Προσωπικό’.
- 2.2013 Διορισμός στη βαθμίδα της Επίκουρης Καθηγήτριας στην Κλασική Αρχαιολογία, Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας, Ε.Κ.Π.Α

Γ. ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΑ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝΤΑ – ΤΡΕΧΟΥΣΕΣ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΕΣ ΑΣΧΟΛΙΕΣ

Μελέτη της κεραμικής και της εικονογραφίας της αρχαϊκής και κλασικής εποχής: σχήματα και χρήσεις αγγείων, εικονογραφία αθλητισμού, μουσικής και θεάτρου, Διόνυσος και διονυσιακή εικονογραφία, μυθολογία και λατρεία, εικονογραφία των μυθικών μεταμορφώσεων, μελέτη και δημοσίευση κεραμικής και άλλων ευρημάτων από παλαιές και νεότερες ανασκαφές της Μακεδονίας, Πειραματική Αρχαιολογία.

Τρέχουσες ερευνητικές ασχολίες:

- A) Μελέτη και δημοσίευση των αττικών μελανόμορφων και ερυθρόμορφων αγγείων του Αρχαιολογικού Μουσείου Θεσσαλονίκης, στον τόμο του *CVA Thessaloniki Museum*.
- B) Μελέτη και δημοσίευση συνόλων κεραμικής από την Άργιλο, τη Θεσσαλονίκη και τη Χαλκιδική (με έμφαση στην τοπική ερυθρόμορφη κεραμική της Χαλκιδικής του 4^{ου} αι. π.Χ.).

Δ. ΣΗΜΑΝΤΙΚΟΤΕΡΕΣ ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΕΙΣ

BIBΛΙΑ

1. *Νικητής: Εικονογραφική μελέτη του αρχαίου ελληνικού αθλητισμού*. Θεσσαλονίκη: Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, 1996, σσ. 272 + 78 πίν.
2. *Ασώματα: Ένα αρχαϊκό νεκροταφείο στην Ημαθία*. Θεσσαλονίκη: εκδ. Κυριακίδη, 2009, σσ. 175.

ΜΕΛΕΤΗ-ΜΟΝΟΓΡΑΦΙΑ

3. *Η Εικονολογία της Αττικής Τραγωδίας*, σσ. 98. Αυτοτελής μελέτη. Στο: Α. Μαρκαντωνάτος & Χ. Τσαγγάλης (επιμ.), *Αρχαία Ελληνική Τραγωδία – Θεωρία και Πράξη*. Αθήνα: Gutenberg, 2008.

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ ΒΙΒΛΙΩΝ

1. *Il dono di Dioniso-To Dóro του Διονύσου-The Gift of Dionysos: Μυθολογία του*

κρασιού στην κεντρική Ιταλία (Molise) και τη βόρεια Ελλάδα (Μακεδονία) (Κατάλογος Περιοδικής Έκθεσης, Αρχαιολογικό Μουσείο Θεσσαλονίκης 2011), Θεσσαλονίκη 2011, σσ. 251 (τρίγλωσση έκδοση – με τις Π. Αδάμ-Βελένη & Ε. Στεφανή).

2. Κεραμείως Παιίδες. Αντίδωρο στον Καθηγητή Μιχάλη Τιβέριο από τους μαθητές του. Θεσσαλονίκη 2012, σσ. 383 (με τη Δ. Τσιαφάκη).
3. Κεραμικά εργαστήρια στο βορειοανατολικό Αιγαίο (8^{ος}-αρχές 5^{ου} αι. π.Χ.) (Πρακτικά Ημερίδας στο Αρχαιολογικό Μουσείο Θεσσαλονίκης, 2010), Θεσσαλονίκη 2013, σσ. 256 (με τις Π. Αδάμ-Βελένη & Δ. Τσιαφάκη).

ΑΡΘΡΑ

1. «'Θησαυρός' νομισμάτων του 4ου αι. π.Χ. από την Εορδαία», *Αρχαιολογικά Ανάλεκτα εξ Αθηνών* 23-28 (1990-95) 277-297.
2. «Τοπικά εργαστήρια αρχαϊκής και κλασικής κεραμικής από την Αιανή και τον Νομό Κοζάνης», στο: *Αρχαία Μακεδονία VI* (1996), τόμ. 1. Θεσσαλονίκη: ΙΜΧΑ, 1999, 537-562 (με τη Γ. Καραμήτρου-Μεντεσίδη).
3. «Αττικός μελανόμορφος αμφορέας από την Αιανή», στο: *Μνείας χάριν: Τόμος στη μνήμη Μαίρης Σιγανίδου*. Θεσσαλονίκη 1998, 115-125.
4. «Ceremonies of Athletic Victory in Ancient Greece: An Interpretation», *Nikephoros* 12 (1999) 95-117.
5. «Die Eordaiier und das Koinon der Makedonen in einer neuen Ehreninschrift», *Hermes* 128 (2000) 152-163 (με τον Π. Νίγδελη).
6. «Παναθηναϊκοί αμφορείς από την Αιανή», στο: *Μύρτος: Μελέτες στη μνήμη της Ιουλίας Βοκοτοπούλου*. Θεσσαλονίκη 2000, 321-333.
7. «New Panathenaic Prize-Amphoras from Aiani in Upper Macedonia», στο: M. Benz & N. Eschbach (επιμ.), *Panathenaica: Symposion zu den Panathenäischen Preizampforen*. Mainz 2001, 11-17.
8. «Late Archaic Polychrome Pottery from Aiani», *Hesperia* 70/2 (2001) 183-219.
9. «'Τίς ἔστιν; Οὐχὶ κλεψύδρα;' Μια ομάδα ιδιόμορφων αγγείων της αρχαϊκής εποχής», *Εγνατία: Επιστημονική Επετηρίδα του Τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας του Α.Π.Θ.* 7 (2002-2003) 61-107.
10. «Vases for the Dead: Local Workshops of White-Ground Polychrome 'Phormiskoi'», στο: B. Schmaltz & M. Söldner (επιμ.), *Griechische Keramik im kulturellen Kontext (Akten des Internationalen Vasen-Symposium, Kie 2001)*. Münster, 2003, 185-187.
11. «On 'Phormiskoi' again», *Bulletin of the Institute of Classical Studies* 47 (2003 [2004]) 23-44.
12. «Ἐνθεος χορεία: Η εικονογραφία των εκστατικών χορών στην αρχαϊκή και κλασική εποχή», *Αρχαιολογία και Τέχνες* 90 (2004) 34-41.
13. «Νικητήρια και επινίκια», στο: Ν. Καλτσάς (επιμ.), *Αγών*. Αθήνα 2004, 70-91 (και σε αγγλική έκδοση).
14. «Ιερά του ανατολικού Μυλοποτάμου: οι μαρτυρίες των ειδωλίων», στο: Ε. Γαβριλάκη & Γ. Τζιφόπουλος (επιμ.), *Ο Μυλοπόταμος από την Αρχαιότητα ως σήμερα (Πρακτικά Διεθνούς Συνεδρίου, Ρέθυμνο 2003)*, τόμ. 4: *Ελεύθερνα-Αξός*. Ρέθυμνο 2006, 227-273.
15. «Καταβάσεις και άνοδοι του Διονύσου: Παρατηρήσεις στην αττική και κατωιταλιωτική αγγειογραφία», *Ευλιμένη* 6 (2006) 14-44.
16. «Γεωμετρικά και αρχαϊκά έπαθλα. Κείμενα, ευρήματα, εικονογραφία (8^{ος}-7^{ος} αιώνας π.Χ.)», στο: *Άθλα και έπαθλα στα ομηρικά έπη: Ι΄ Διεθνές Συνέδριο για την Οδύσσεια (Κέντρο Οδυσσειακών Σπουδών, Ιθάκη, Σεπτέμβριος 2004)*. Αθήνα 2007, 203-229.
17. «Some Vases in the Archaeological Museum of Thessaloniki», *Αρχαιολογικά*

- Ανάλεκτα εξ Αθηνών 40-41 (2007-8 [2009]) 169-176.
18. «The Argonauts Krater in the Archaeological Museum of Thessaloniki», *American Journal of Archaeology* 112 (2008) 617-624.
 19. «Micra Karaburun 1917: Ανακτώντας αρχαιολογικά συμφραζόμενα», *Το αρχαιολογικό έργο στη Μακεδονία και Θράκη* 22 (2008) 335-342 (με τις Δ. Ιγνατιάδου, S. Descamps & A. Boucher).
 20. «Kleite I», *Lexicon Iconographicum Mythologiae Classicae Supplementum* 2009, 311.
 21. «Suction Dippers: Many Shapes, many Names and a Few Tricks», στο: A. Tsingarida (επιμ.), *Shapes and Uses of Greek vases, 7th-6th centuries B.C.* Βρυξέλλες 2009, 181-192.
 22. «The Iconography of Madness in Attic Vase Painting», στο: J. Oakley & O. Palagia (επιμ.), *Athenian Potters and Painters II*. Οξφόρδη 2009, 90-99.
 23. «The plants of victory in Ancient Greece and Rome», στο: J.-P. Morel & M. Mercuri (επιμ.), *Plants and Culture: Seeds of the Cultural Heritage of Europe*. Modena 2009, 39-44.
 24. «A Wounded Warrior from Camarina and Some Notes on the Iconography of Battlefield Doctors», στο: G. Giudice & E. Giudice (επιμ.), *Αττικόν ... κέραμον. Veder greco a Camarina dal principe di Biscari ai nostri giorni: Congresso Internazionale, Catania, 2008*, τόμ. 2. Catania 2011, 97-104.
 25. «Dead Men Face Down: Homer, Art and Archaeology», στο: H. Walter-Καρύδη (επιμ.), *Myths, Texts, Images: Homeric Epics and Ancient Greek Art (Proceedings of the 11th International Symposium on the Odyssey, Ithaca 2009)*. Ιθάκη 2010, 121-151.
 26. «L'éducation athlétique», στο: *Au royaume d'Alexandre le Grand. La Macédoine antique (Catalogue Exposition, Musée du Louvre, Paris 2011-2012)*. Παρίσι 2011, 361-362.
 27. «Η διονυσιακή εικονογραφία στην αρχαία ελληνική αγγειογραφία», στο: Π. Αδάμ-Βελένη, Ε. Κεφαλίδου & Ε. Στεφανή (επιμ.), *Il dono di Dioniso-To Dóro tou Dionýssou-The Gift of Dionysos: Μυθολογία του κρασιού στην κεντρική Ιταλία (Molise) και τη βόρεια Ελλάδα (Μακεδονία) (Κατάλογος Περιοδικής Έκθεσης, Αρχαιολογικό Μουσείο Θεσσαλονίκης 2011)*, Θεσσαλονίκη 2011, 118-135 (και στα ιταλικά και αγγλικά).
 28. «Έπαθλα από τη Μακεδονία, 5^{ος}-4^{ος} αι. π.Χ.», στο: Δ. Β. Γραμμένος (επιμ.), *Στη Μακεδονία από τον 7^ο αιώνα π.Χ. ως την Ύστερη Αρχαιότητα*. Θεσσαλονίκη 2011, 155-162.
 29. «Πλαστική λήκυθος από τη Μίεζα», στο: Π. Αδάμ-Βελένη & Κ. Τζαναβάρη (επιμ.), *Δινήεσσα. Τιμητικός Τόμος για την Κ. Ρωμιοπούλου*. Θεσσαλονίκη. Θεσσαλονίκη 2012, 414-464.
 31. «Καραμπουρνάκι Θεσσαλονίκης», στο: Π. Αδάμ-Βελένη & Α. Κουκουβού (επιμ.), *Αρχαιολογία στα μετόπισθεν: στη Θεσσαλονίκη των ταραγμένων χρόνων, 1912-1922*. Θεσσαλονίκη 2013, 95-101.
 32. «Κεραμική από τη Νέα Καλλικράτεια στο Αρχαιολογικό Μουσείο Θεσσαλονίκης», στο: Μ. Τιβέριος, Β. Μισαηλίδου-Δεσποτίδου, Ε. Μανακίδου & Α. Αρβανιτάκη (επιμ.), *Η αρχαϊκή κεραμική στο Βόρειο Αιγαίο και την περιφέρειά του, 700-480 π.Χ. (Πρακτικά Διεθνούς Επιστημονικής Συνάντησης, Θεσσαλονίκη 2011)*. Θεσσαλονίκη 2012, 91-104.
 33. «Μη καταστροφική χημική ανάλυση (XRF) τοπικής και εισηγμένης κεραμικής από τη Νέα Καλλικράτεια Χαλκιδικής» (σε συνεργασία με τον χημικό Γ. Ναζλή), στο: Π. Αδάμ-Βελένη, Ε. Κεφαλίδου & Δ. Τσιαφάκη (επιμ.), *Κεραμικά εργαστήρια στο βορειοανατολικό Αιγαίο (8ος-αρχές 5ου αι. π.Χ.) (Πρακτικά Ημερίδας στο Αρχαιολογικό Μουσείο Θεσσαλονίκης, 2010)*. Θεσσαλονίκη 2013, 173-181.

34. «Θαλασσινές μυθιστορίες», στο: Δ. Τσαγκάρη (επιμ.), *Η Ευρώπη της Ελλάδας. Αποικίες και νομίσματα από τη Συλλογή της ALPHA BANK (Κατάλογος Έκθεσης - Αρχαιολογικό Μουσείο Θεσσαλονίκης)*. Αθήνα 2014, 20-23 (και στα αγγλικά: "Marine Mythical Stories" in: D. Tsangari (επιμ.) *The Europe of Greece. Colonies and Coins from the ALPHA BANK Collection (Exhibition Catalogue - Thessaloniki Archaeological Museum)*), Athens 2014, 46-49.
35. "Ceramique attique et locale de l'époque archaïque tardive en Macédoine centrale: Reflexions sur le Mikra Karaburun Groupe", στο: K. Chryssanthaki-Nagle, S. Descamps-Lequime & A.-M. Guimier-Sorbets (επιμ.), *La Macédoine du VIème siècle à la conquête Romaine: formation et rayonnement culturels d'une monarchie grecque (Actes de Colloque International, Paris 2011)*. Παρίσι 2013, υπό εκτύπωση, σσ. 28.
36. «Ένα αρχαίο δημόσιο κτήριο της Βέροιας σε μια προπολεμική φωτογραφία», στο: *Πρακτικά του Α΄ Επιστημονικού Συνεδρίου για την Ημαθία, Βέροια 2010*. Βέροια, υπό έκδοση, σσ. 4.
37. «Η νεολιθική κεραμική μέσα από τη σύγχρονη εμπειρία: μια απόπειρα πολυδιάστατης προσέγγισης με εκπαιδευτικό και πειραματικό χαρακτήρα», *Το Αρχαιολογικό Έργο στη Μακεδονία και στη Θράκη* 25 (2011), υπό έκδοση, σσ. 18 (με τους Ε. Γαβριλάκη & Ν. Λιάρο).
38. «Νέα Μεσημβρία Θεσσαλονίκης: ένας νέος αρχαιολογικός χώρος μέσα από παλιά ευρήματα του Αρχαιολογικού Μουσείου Θεσσαλονίκης», στο: Μ. Γιαννοπούλου & Χ. Καλλίνη (επιμ.), *Τιμητικός Τόμος για την καθηγήτρια Στέλλα Δρούγου*, υπό έκδοση, σσ. 24.
39. «Πειραματικό Εργαστήριο για την κεραμική στην αρχαϊκή Μακεδονία», στο: *Η κεραμική τέχνη στην εκπαίδευση (Πρακτικά Α΄ διεθνούς συνεδρίου - Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας, Βόλος 2012)*. Βόλος, υπό έκδοση, σσ. 17.
40. «Ψοιτητής κ. Παπάγγελος, 11-8-70': περισυλλογές από τη Χαλκιδική στο Αρχαιολογικό Μουσείο Θεσσαλονίκης», στο: Ε. Παπαθανασίου - Α. Μπιλούκα (επιμ.), *Τιμητικός Τόμος για τον Ι. Παπάγγελο*, Θεσσαλονίκη, υπό έκδοση, σσ. 6.
41. "Strangers in a Strange Land: Two Soldiers' Graffiti from Ancient Thermi", στο: S. Gimatzidis, M. Pieniazek & D. S Votruba (επιμ.), *Archaeology across Past and Present Borders: Fragmentation, Transformation and Connectivity in the North Aegean and the Balkans during the Late Bronze and Early Iron Age (European Association of Archaeologists-20th Annual Meeting - Κωνσταντινούπολη 2014)*, υπό έκδοση, σσ. 21 (με τον Ι. Ευδόπουλο).

Ε. ΔΙΑΦΟΡΑ

Α) ΒΙΒΛΙΟΚΡΙΤΙΚΟ ΔΟΚΙΜΙΟ

«N. Kunisch, *Ornamente geometrischer Vasen*, Böhlau 1998», *Αρχαιογνωσία* 11 (2001-2002) 327-337.

Β) ΧΡΟΝΙΚΑ ΑΝΑΣΚΑΦΩΝ ΚΑΙ ΕΚΘΕΣΙΑΚΩΝ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ ΣΕ ΠΕΡΙΟΔΙΚΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ

Αρχαιολογικόν Δελτίον, *Το αρχαιολογικό έργο στη Μακεδονία και Θράκη*.

Γ) ΛΗΜΜΑΤΑ ΚΕΡΑΜΙΚΗΣ ΚΑΙ ΑΛΛΩΝ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΩΝ ΣΕ ΔΙΑΦΟΡΟΥΣ ΚΑΤΑΛΟΓΟΥΣ ΕΚΘΕΣΕΩΝ.

Δ) ΜΕΤΑΦΡΑΣΕΙΣ:

1. G. Karamitrou-Mentesidi, *Kozani, City of Elimiotis: Archaeological Guide*. Θεσσαλονίκη 1993 (μετάφραση στα αγγλικά).
2. J. N. Coldstream, *Γεωμετρική Ελλάδα*. Αθήνα: Καρδαμίτσα, 1996 (μετάφραση στα ελληνικά).